

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo, 13. mars 2008

Høring om arbeidsavklaringspenger

Den Norske Aktuarforening viser til høringsbrev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) av 13.12.2007 vedrørende "Høringsnotat med forslag om å erstatte rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad med en ny midlertidig folketrygdytelse (arbeidsavklaringspenger), og forslag om å innføre rett og plikt til arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner".

Siden 2001 har det vært forbud mot utbetaling av uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen etter lov om foretakspensjon samtidig med utbetaling av attføringspenger. Fra 2008 ble det også forbud mot slike utbetalinger samtidig med utbetaling av rehabiliteringspenger.

Behandling av uføreytelser i supplerende pensjonsordninger

Vi viser til vår høring av 30.09.07 til Arbeids- og inkluderingsdepartementet på NOU 2007:4 Ny uførestønad og ny alderspensjon til uføre. Her tar vi opp problemstillingen knyttet til at uføreytelser i supplerende pensjonsordninger er så tett knyttet opp til ytelsene i folketrygden, samtidig som det betales premie for en fripoliseoppbygging av rett til uførepensjon. Vi kan ikke se at AID har vurdert dette spørsmålet heller ikke i dette høringsnotatet, og vi ber om at det vurderes nærmere.

Ikke dårligere muligheter for ansatte i privat sektor

Departementet foreslår nå at "en ikke skal kunne motta uførepensjon etter foretakspensjonsloven samtidig som en mottar arbeidsavklaringspenger". Dette er en ytterligere innstramning i forhold til i dag (i dag gis uførepensjon mens tidsbegrenset uførestønad mottas). Dette forsterkes ytterligere ved forslaget til § 11-20 som innebærer at arbeidsavklaringspengene nedsettes ved samtidige ytelsers fra arbeidsgiver. Arbeidsgiver vil dermed ikke kunne kompensere gjennom pensjon over driften for manglende utbetaling fra foretakspensjonsordningen.

Aktuarforeningen er helt uenige både i dagens regler og de forslåtte (forverrede) regler på dette punkt. For personer med lønn over 6G gir dette urimelig lave ytelsers mens arbeidsavklaringspenger mottas, så lave at det i praksis blir helt umulig å opprettholde levestandarden i påvente av å komme over til varige uføreytelser eller tilbake i arbeid. Dette fremtrer som ubegrunnet og grovt urimelig.

Punkt 5 i høringsnotatet vedrører forholdet til offentlige og private tjenstepensjonsordninger. Departementet peker her på dagens ulike behandling av offentlige og private tjenstepensjonsordninger i forhold til uførepensjon. Departementet foreslår imidlertid ikke noen endring i dette nå. Aktuarforeningen støtter videreføring av dagens regler for utbetaling av uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger ved at dette også tillates utbetalt mens arbeidsavklaringspenger mottas. Som nevnt anser imidlertid Aktuarforeningen det som det eneste logiske at denne mulighet også gis i foretakspensjonsordninger.

Departementet viser ellers til at det tidligere er varslet at det som en del av oppfølgingen av ny alderspensjon og Uførepensjonsutvalgets forslag til ny uføreytelse er nødvendig å vurdere forholdet til tjenstepensjonsordningene. Departementet legger opp til at en i denne gjennomgangen også må vurdere forholdet mellom arbeidsavklaringspenger og tjenstepensjon. Et slik tidsperspektiv for denne vurderingen er svært utilfredsstillende, jf. påpekningene ovenfor.

Aktuarforeningen mener at det prinsipielt bør åpnes for utbetaling av uføreytelser fra foretakspensjonsordninger mens folketrygden utbetaler arbeidsavklaringspenger. Dette krever at ytelsene fra foretakspensjonsordningen tilpasses en annen folketrygdytelse enn en beregnet uførepensjon fra folketrygden, men dette er forsikringsteknisk fullt ut gjennomførbart. Dersom det ikke åpnes for dette i denne omgang, bør det fortsatt være mulig å betale uførepensjon over driften uten at det gjøres avkorting i andre ytelser.

Flere tilbake i arbeid?

De foreslåtte regler om arbeidsavklaringspenger har som et av sine formål at flere kommer tilbake i arbeid. Aktuarforeningen finner det vanskelig å vurdere sannsynligheten for at dette oppnås. På et punkt mener vi imidlertid at forslaget virker mot sin hensikt i forhold til dette formålet. Mottakere av arbeidsavklaringspenger som har hatt en lønn over 6G og arbeider i privat sektor, vil, når de har usikre utsikter til å komme tilbake i arbeid, se en raskest mulig oppnåelse av *varig* uførepensjon som eneste utvei til igjen å oppnå en akseptabel inntekt gjennom utbetalinger fra tjenstepensjonsordningen. De vil derfor ha et insitament til tidligst mulig å bli vurdert som varig uføre, noe som kan føre til at ikke alle muligheter for å komme tilbake i arbeid blir prøvet.

Med vennlig hilsen
Den Norske Aktuarforening

 Gunnar Kvan
Formann

Den Norske Aktuarforening er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuarutdannelse eller tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av aktuarfaget og medlemmenes felles interesser. Ved siste årsskifte hadde foreningen 258 medlemmer. Praktisk talt alle aktuarer som arbeider med forsikringsfaglige spørsmål, er medlemmer av foreningen.